

İSTANBUL HAKKINDA HER ŞEY" BU KİTAPTA

Dünyanın en ünlü rehber kitaplarından Lonely Planet Türkiye'nin 10 yıl boyunca editörlüğünü yapan İngiliz seyahat yazarı Pat Yale ile 23 yıldır profesyonel turist rehberi olan Saffet Emre Tonguç'un, 3 yıl süren araştırmalar sonunda kaleme aldığı "İstanbul Hakkında Her Şey", İstanbul'un tüm tarihi ve kültürel değerlerini gözler önüne seriyor

Geniş kapsamlı bir rehber niteliğinde olan kitap, 3 bin fotoğraf, illüstrasyon, harita, gravür ve minyatür ile şehirdeki restoran, kafe, bar, dükkan, otel, hostel, gece kulübü ve hamam gibi 2 bine yakın mekanın da tanıtıyor.

Skal International İstanbul tarafından, 2010'da "Yılın En İyi Turizm Kitabı" ödülünü alan "İstanbul Hakkında Her Şey", dünyanın saygın gazetelerinden International Herald Tribune'e ve iki kere de New York Times'a haber oldu. Türkçesi Haziran ayında, İngilizcesi de Ekim ayında okuyucuya ulaşan kitap, bugüne kadar 20 bin adet basıldı.

"İSTANBUL FARKLI MÜCEVHERLERİ SAKLAYAN BİR ŞEHİR"

Oprah Winfrey, Colin Powell, Calvin Klein'in da aralarında bulunduğu dünyaca ünlü isimlere rehberlik yapan Saffet Emre Tonguç, yaptığı açıklamada, "İstanbul Hakkında Her Şey" kitabının mümkün olduğunca İstanbul ile ilgili her şeyi anlattığını belirtti.

Pat Yale ile birlikte 2007 yılında böyle bir kitap yazmaya karar verdiklerinde, detaylı bir İstanbul kitabı olmasını istediklerini ve bu kadar kalın bir kitabın ortaya çıkacağını düşünmediklerini anlatan Tonguç, "İstanbul'u çok detaylı anlatan bir kitap ortaya çıktı. İnsanlar kitabı okudukları zaman o yerle ilgili hafızalarını da bir şeyler canlansın istedim.

Vakit açısından her insanın İstanbul'un her yerini görmesi mümkün değil. Gitmeseler bile fotoğraflarını görerek fikir sahibi olabilsinler diye görsel açıdan zengin bir kitap hazırladık" dedi. Şehrin gizli kalmış sıralarını da ortaya çıkarmak amacıyla yola çıktıklarını anlatan Tonguç, "Dünyada üç imparatorluğa başkentlik yapmış başka bir şehir yok. Hepsinde çok görkemli imparatorluklar. İstanbul, içinde bunlardan çok farklı mücevherleri saklayan bir şehir. Bu mücevherleri parlatarak ortaya çıkarmak istedik bu kitapla" diye konuştu. Yerli ve yabancı turistlerin, genellikle tarihi yapıları sıklıkla kaldıklarını ifade eden Tonguç, "Tarihi yapılar çok önemli bir yer, ancak İstanbul'un çok küçük bir kısmı.

Büyükçekmece, Silivri, Çatalca'dan başlayıp, Gebze, Danca, Eskişehir'a ulaşan bir çerçevede yazdık şehri" dedi. -101 YER 3 BİN FOTOĞRAF-

Tonguç, yazdıkları kitapta, Gebze'deki Çoban Mustafaapaşa Külliyesi'ni, Ağva'daki sıra dışı otelleri, Mimar Sinan'ın Büyükçekmece'de yaptığı köprüyü, Silivri'deki surları, Zekeriyaköy'deki Ovid Kulesi'nin de bulunabildiğini belirtti. Kitap için Yale ile birlikte 26 bin fotoğraf çektiklerini, 60'a yakın fotoğrafçıdan da 6 bin adet fotoğraf aldıklarını anlatan Tonguç, "Kitapta 101 yer anlatıyoruz. Fotoğrafları da 101 yere ayırdık. Kitapta son olarak 3 bin fotoğrafa yer verdik. Eski kartpostalları kullandık, özel haritalar ve üç boyutlu çizimler yaptık" dedi. Tonguç, kitapta yer verdikleri spot bölümler için Pat Yale'in 200 kitap incelediğini anlattı. İstanbul'da 20'nin üzerinde kiliseden camiye çevrilmiş yapının bulunduğunu, ancak bunlar içinde en çok bilinenin Ayasofya olduğunu belirten Tonguç, bilinen yerleri de bu kitapta anlattıklarını söyledi. Kitapta yeraltı ve açık hava sarnıçlarının yanı sıra şehirdeki ilginç olayları da anlattıklarını belirten Tonguç, "İstanbul, iki James Bond filminde kullanılmış, ama insanlar genellikle 'James Bond: Dünya Yetmez' filmi bilir. James Bond: Rusya'dan Sevgilerle' filmi birçok insan bilmez. Bu film, Yerebatan Sarnıcı'nda çekilmiş bir film" dedi.

Tonguç, kitapta, İstanbul'un mimarları diye bir bölümde hazırladıklarını, ayrıca Türkçeye yanlış isimlerle geçen mimari eserlerin adlarının doğru yazılmasına özen gösterdiklerini ifade etti. Türkiye'de, doğru dürüst yerleri anlatan kitapların bulunmadığını ve dünyanın en iyi rehber kitaplarından olan Lonely Planet'i okuduğunu belirten Tonguç, Pat Yale'in 10 yıl boyunca Lonely Planet'i yazdığını, bu kitabın 20 dile çevrildiğini ve milyonlarca turistin Türkiye'ye geldiğini dile getirdi. Yazdıkları kitapta, bir Türk ve İngiliz'in farklı bakış açılarını ortaya koyduklarını anlatan Tonguç, "Kitapların

Türkçesi ve İngilizcesi farklı. Türkçesi çok daha eleştirel. İstanbul'da bizi rahatsız eden, değiştirilmesini istediğimiz ne varsa bunları da dile getirdiğimiz bir kitap. Eleştirilerimizi Türkçe kitaba sakladık. Çünkü bazı ayrıntılar yabancıları ilgilendirmeyebilir. İngilizcesi daha ziyade yabancıların bakış açısıyla yazılmış bir kitap" dedi.

"YAZARIN GÖZÜYLE İSTANBUL'DAKİ DEĞİŞİM"

Kitabı hazırlarken Tarih Vakfı'nın İstanbul Ansiklopedisi'nden, John Freely ve Hilary Sumner-Boyd'un "Strolling Through İstanbul" kitabından yararlandıklarını anlatan Tonguç, internette çok ciddi bir bilgi kirliliğinin bulunduğunu, ancak güvencikleri kaynakları esas aldıklarını belirtti.

Kitap için yaptıkları araştırma sırasındaki gözlemlerini anlatan Tonguç, sunları dile getirdi: "Suriçi olarak geçen tarihi yapılarla Boğaz, talandan çok fazla zarar görmüş. Beton, şehri tekeline almış. Ahşap evlerin sayısı hızla azalıyor. Mesela Süleymaniye'de 1980'lerde restore edilmesi

planlanan 360 tarihi ev vardı, çoğu yandı ya da yakılıp otopark yapıldı.

Şehrin rengi azınlıklara yazık etmiş, onlar gidince geriye grisi bol, kozmopolit yapısını yitirmiş bir İstanbul kalmış. Şehrin kalbinin attığı ana caddelerden biri Aksaray'dan Unkapanı'na giden Atatürk Bulvarı. 2. Dünya Savaşı sırasında şehrin planını yapan Fransız Henri Prost tarafından tasarlanan bulvarın yapımı sırasında Prost, şehirdeki çok sayıda Osmanlı eserinin yok edilmesine sebep olmuş. Adnan Menderes döneminde yol yapacağı diye, şehrin tarihi dokusu mahvedilmiş. Vatan ve Millet caddeleri yapılmış. Oysa Suriçi'ni muhafaza edip modern şehri dışarda inşa etmeleri gerekiyordu."

İstanbul'un birçok semtinde artık çok homojen bir yapının bulunduğunu belirten Tonguç, "Kilise ve sinagogların neredeyse tamamı sürekli kapalı. Bakımsızlıkların acıttı. Biz bu kitabı yazarken dinlerin kardeşliğinden bahsedilen, ezan sesine çan seslerinin karıştığı söylenen İstanbul'u bulmakta çok zor-

landık. Tam tersi hep hüznün hikayeleriyle karşılaştık" dedi.

Tonguç, Türkiye'nin gizli kalmış yerleri üzerine Yale ile yeni bir kitap çalışması yapacaklarını sözlerine ekledi.

"İSTANBUL AŞIĞI İNGİLİZ YAZAR"

Türkiye'ye ilk kez 1974'de geldiğini ve uzun zamandır Türkiye hakkında rehberlik kitabı yazdığını anlatan Pat Yale, 12 yıldır Kapadokya'da restore edilmiş bir pen bacasında yaşamını sürdürdüğünü belirtti.

Yale, turistlerin, özellikle Ayasofya ve Topkapı'yı iyi bildiğini, ancak İstanbul'da bulunmayan çok sayıda yer de bulunduğunu ifade etti.

Turist rehberlerinin de kentte belli başlı noktaları gezdirdiğini, Bağdat Caddesi gibi İstanbul'un önemli merkezlerine ise hiç gidilmediğini anlatan Yale, bu nedenle yazdıkları kitapta hiç gidilmeyen yerlerin fotoğraflarına yer verdiklerini ifade etti. "İstanbul Hakkında Her Şey" kitabının, İstanbul'u anlatan benzer kitaplardan farkının, İstanbul hakkında her şeye yer verilmesi olduğunu anlatan Yale, "Genellikle kitaplar gizli yerleri anlatmıyor, daha yüzeysel oluyor. Herkese hitap eden bir basucu kitabı hazırladık" dedi. İstanbul'un, en sevdiği ve kendisi için en ilginç şehir olduğunu ifade eden Yale, "İstanbul ile ilgili daha çok tarih araştırması yapıyorum, kitaplar ve şiirler okuyorum. Mimarisini çok seviyorum. Kapadokya'da yaşıyorum, ama daha sonra İstanbul'a geleceğim. İstanbul'da bazı eserler çok iyi durumda, ama bazıları iyi korunamıyor. Genellikle camiler çok iyi korunuyor. Bize göre İstanbul'daki en başarılı restorasyon Mısır Başkonsolosluğu binası" diye konuştu. (AA)